

Nr 386.

Av fru Västberg, *angående främjande av tillkomsten av upplysningsfilmer för spridande av kunskap om samhällets sociala hjälpverksamhet.*

Allt flera lagar, förordningar och regler ingripa i den enskilde medborgarens liv. Samhället vidtar också allt flera åtgärder i syfte att skydda och vårda, upplysa och vägleda den enskilde. Men samhället ställer också allt större anspråk på den enskilde medborgarens vett och hyfsning, kunskap och solidaritet, anpassning och hänsyn för att främja trygghet och trivsel i samvaron. Naturligtvis ligger det i samhällets eget intresse att på allt sätt förebygga olyckor, sjukdomar och friktioner av olika slag bland sina medborgare. Bland annat borde det ju vara ett viktigt intresse både för en enskild och för hela samhället att popularisera och bringa till allmän kännedom samhällets egna åtgärder till medborgarnas bästa. Frågan är dock öppen om huruvida samhället utnyttjat sina egna och den moderna teknikens resurser i full utsträckning för att på ett effektivt sätt upplysa den stora massan av vuxna medborgare.

Det kan knappast bestridas, att samhället, organisationer, institutioner och enskilda nedläggja både stora pengar och mycket arbete för att sprida upplysning om exempelvis olika socialreformer och samhällets åtgärder för att hjälpa, vårda och stödja den enskilde i nöd och bryderi. Man behöver ju därvid endast peka på samhällets informationsverksamhet genom olika organ, på organisationernas föredrag, kurser och propaganda, på radions populärupplysning etc., vilket allt spelar en mycket betydelsefull roll för att stimulera, informera och upplysa stora lager av intresserade och aktiva medborgare. Men alla dessa kunskapsförmedlare ha det felet eller den begränsningen gemensamt, detta gäller även radion, att man sällan träffar de väldiga skaror av på området mer eller mindre passiva medborgare, som kanske främst äro i behov av en elementär upplysning om samhällets hjälpåtgärder och socialpolitik.

Nu finns det emellertid en kunskapsförmedlare, som fyller de högsta anspråk, när det gäller att nå även de mera passivt inställda medborgarna. Filmen är utan tvivel vårt mest demokratiska och populära förströelse- och kunskapsmedel, som inte blott äger möjlighet att dra till sig de stora massorna av alla åldrar, bildningsnivåer och socialklasser, utan som även bjuder förmånen att genom den rörliga bilden på ett åskådligt sätt nå direkt kontakt

med den stora publiken. På biograf gå alla människor, och inte blott någon gång varje år, utan ofta en eller flera gånger i veckan. Dit gå även de människor, som aldrig besöka ett möte, lyssna på ett radioföredrag eller läsa en upplysningsskrift. På biograf fångas deras intresse inte blott av filmens hjältar och idoler, utan också av vad en skicklig reklam för olika varor kan bjuda som förspel. Det är ställt utom diskussionen, att filmen är det bästa och effektivaste medlet att nå direkt kontakt med de stora grupper av medborgare, som man vill bringa en smula upplysning om vad samhället gör för sina medborgare och på vad sätt man skall kunna komma i åtnjutande av denna hjälp.

Inför detta faktum ligger det nära till hands att fråga sig, om inte samhället och dess organ i högre grad än vad nu sker böra utnyttja detta utomordentliga hjälpmedel i sin upplysningsverksamhet. Det kan inte anses åligga våra filmproducenter att på egen risk sörja för att tillgodose det stora behovet på området. Samhället måste träda in på scenen som uppdrags- och bidragsgivare för att skapa den sociala upplysningsfilm, som säkerligen skulle ha en stor mission att fylla. Under vilka former och i vilken utsträckning samhället skall engagera sig i en dylik verksamhet bör närmare utredas. Huruvida verksamheten bör handhas och ordnas av ett samhällets eget organ, överlämnas helt till den enskilda företagsamheten på området eller organiseras i intim samverkan mellan båda, är också ett problem, som måste klargöras. Vad själva filmmaterialet angår, kan man inte nog varna för att göra det tungt, sifferbemängt och moraliserande. Vad som behövs är korta, klatschiga och korrekta upplysningsfilmer, som kunna såväl stimulera intresset som ge sakliga besked.

Med anledning av vad som framförts vill jag hemställa,

att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt utredning om på vad sätt och i vilken utsträckning statsmakterna kunna och böra främja tillkomsten av kortare upplysningsfilmer i syfte att popularisera och sprida kunskap om i främsta rummet samhällets egen sociala hjälpverksamhet.

Stockholm den 23 januari 1946.

Disa Västberg.